

**Günümüzde felsefenin diğer bilimlere öncülük etme görevini yeterince yerine**

**getiremediği gözle görülür bir gerçektir.** Bilimsel gelişmeler, teknolojik atılımlar ve beraberinde gelen problemleri ele alacak bir yaklaşımdan uzaklaşıldığı aşikârdır. Bütün

bilimlerin ortaya çıkışını borçlu olduğu

**felsefenin**

**etik, teknolojik ve ekolojik sorunlara**

yeterince eğilemediğini görüyoruz. Bunun yanında insan hakları ve adaletin tesisi gibi konularda felsefenin suskun kaldığına tanık oluyoruz. Hâlbuki saf kuramsal problemlerin içerisine haps olmuş

**felsefenin**

**hayatla tekrar ilişki kurması**

ve ona yapıcı çözüm önerileri sunması onun en önemli görevidir.

**Felsefe nedir? diye bir soruya kısaca “felsefe, çok özel bir konuşma”dır diyebiliriz.**

Felsefe, insanüstü ama insanın ortaya koyduğu, doğaya yüksekte bir bakış ama doğanın içinden duyulan merak ve hayretten doğan bir uğraş, kısacası

**bir yaşam biçimidir. Bir bakıma felsefe hayat; hayat ise felsefedir.**

**Felsefe var olan, düşünme ve dil ile bunlar arasındaki ilişkileri kendince inceleyen bir**

**etkinliktir.** Bu ilişkilerin incelenişi, çözümülenişi, hemen her filozofta bir özgünlük içinde, bir farklılıkla ortaya çıkar. Bu nedenle felsefe tarihinde n

**eredeyse filozof sayısı kadar**

**farklı felsefi görüş ortaya çıkmıştır.**

Felsefe ortaya attığı sorularla aynı zamanda hayatın anlamını da sorgulamaktadır. Felsefede sorular da cevaplar da önemlidir. Yeni cevaplar yeni soruları oluşturmada etkili olmaktadır. Felsefeci kolay olunmuyor, felsefe soyut ağırlıklı olmasından dolayı zor kavranıyor. Felsefe kolay sevilmiyor, sevildiği zaman katmerleşerek artan bir tatla sizi hep daha fazlasına ulaşma gayretiyle içine çekiyor.

**Felsefe yaşamın ağır stresi altında ezilen insanı, yaşama hükmeden birey haline**

**getirmeye çalışmaktadır.** Diğer bir ifadeyle felsefe ile birlikte insanlar, edilgen olmaktan çıkıp etken oluyorlar, aktör oluyorlar. İşte felsefi eğitimin ne denli önemli olduğu tam da bu noktada ortaya çıkıyor:

**Felsefi eğitim, insanın birey olmasını sağlayan bir**

**eğitimidir.**

**İnsanlar birçok konuda bilgisi olan**

**bireyler olabilirler; ancak bu bilgilerin etik ve evrensel değer bilgileriyle**

**zenginleştirilmesiyle ve insanileştirilmesiyle bireyler kişi olabilirler; başka deyişle**

**gerçekten birey haline gelebilirler.**

**Bu nedenle siyasetçilerin, yöneticilerin, tarihçilerin, sosyologların, psikologların, ilahiyatçıların, mühendislerin ve doktorların hatta hemen her alanda çalışanların felsefe bilmesi gerekmektedir.** Kişi aşamasına yükselen, yapıp etmeleri üzerine düşünebilen, yapıp etmelerinin ne türden değerlerle belirlendiğinin farkında olan bireyler ancak daha iyi bir dünya kurabilirler. Öyleyse öğretimin her aşamasında felsefenin uyarıcı ve örneklik edici rolünü dikkate almak son derece önemlidir.

**İlk bakışta Türkiye’de felsefe ile hayat arasında bağ kurulmasını engelleyen iki temel sorun göze çarpmaktadır. Bunlardan birincisi: Türkiye’de halk arasında felsefeye karşı bir önyargının olduğu bilinmektedir. Uzun bir geçmişi olan bu önyargı hala yıkılabilmiş değildir.** Ne yazık ki felsefeyle bir şekilde ilgili olan hemen herkesin buna benzer deneyimleri olmuştur dersek abartmış olmayız.

**Sadece halk arasında değil okullarda bile bu önyargının sürdüğünü yapılan araştırmalardan öğrenmekteyiz. Gazi Üniversitesi tarafından Polatlı Lisesi öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmaya göre;**

Felsefe dersi ne zaman başlamalıdır? sorusuna ankette su cevaplar verilmiş:

% 40 lise (ilk ve ortaokulda anlaşılması çok zor)

% 11 ortaokulda (bazı düşünceler yerleşmeli)

% 5 ilkokul (erken yaşlarda)

% 4 üniversitede (lisede zaten ağır geliyor)

**% 40 çok sıkıcı insan deli olur hiç başlamamalı**

Felsefe öğretmenleri hakkındaki düşünceleri sorulan öğrenciler:

**% 45 felsefe öğretmenleri delidir.**

**Ne yazık ki, felsefeye karşı ortaya çıkan önyargının liselerde daha da artması nedeniyle öğrencilerin büyük bir kısmı da bu bölümü isteyerek tercih etmiyorlar. Felsefe bölümünde okuyan üniversite öğrencilerinden belli bir kesimi sınav sisteminin azizliğine uğradıklarını söyleyerek yanlışlıkla geldiklerini inkâr etmiyor.**

Diğer sorun ise, Türkiye’de felsefeyle uğraşan kişilere filozof demekten kaçınılması, daha çok “felsefeci” veya bazen de “düşünür” denmesinin tercih edilmesidir. Özellikle akademik çevrede bir felsefeciye filozof dendiğine pek rastlanmaz. Kişiler bundan kaçınmaktadırlar; çünkü hak edilmemiş bir “iltifatta” ya da “yanlış değerlendirme”de bulunuyor diye anlaşıma tehlikesi vardır. Bu nedenle Türkiye’de felsefeci **olunuyor, felsefe eğitmeni olunuyor neden filozof olunamıyor?** Sorusu her zaman sorulmaktadır.

Türkiye’de felsefeci ve filozof kelimeleri arasında bir ayrım ve basamaklandırma söz konusu. Filozof olmak felsefeci olmaktan ayrı bir durum olarak algılanmaktadır. Halbuki ismini sayamayacağım felsefeye ömrünü adanmış olan birçok hocamız aslında birer filozof. Amerika veya Avrupa’da felsefe yapsalar kendilerine **filozof**

denecekti. Ne var ki biz hocalarımıza felsefeci demekle yetiniyoruz. Bu anlamda Türkiye’den filozof çıkmıyor denilerek değerli çalışmalar da hiçe sayılıyor.

Nitekim (Monteyn) Montaigne’nin "Hayat ve Felsefe" üzerine görüşlerine baktığımızda felsefeye karşı Türkiye’de görülen bu önyargının geçmişte aynen Avrupa’da da yaşanmış olduğunu görmekteyiz:

*"Çok gariptir; çağımızda işler o hale geldi ki felsefe anlayışlı insanlar arasında bile, ne teorik ne pratik hiçbir faydası ve de olmayan bo*  
*ş*

## Türkiye'de Felsefe Yapmanın Zorluğu

Prof. Dr. İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Perşembe, 19 Haziran 2014 10:17 - Son Güncelleme Perşembe, 19 Haziran 2014 10:20

---

*ve kuru bir laf olup kaldı. Bence bunun sebebi, felsefenin ana yollarını sarmı*

§

*olan safsatalardır. Felsefeyi çocuklar için ula*

§

*ılmaz, asık suratlı, çatık ka*

§

*lı ve belalı göstermek büyük bir hatadır. Onun yüzüne bu sahte, kaskatı, çirkin maskeyi kim takmı*

§

*? O ki hep bayram ve ho*

§

*zaman içinde ya*

§

*amayı emreder bize. Gamlı ve buz gibi so*

ğ

*uk bir yüz içimizde felsefenin barınmadı*

ğ

*ına alamettir. Bilgelğin en açık görüntüsü sürekli sevinçtir*

"

**Sözün özü, felsefe eğitimi çok yoğun ve birikimsel bir eğitim. Tüm sosyal bilimlerin üzerinde geniş bir literatüre sahip ve metinler düşünmeye dayalı olduğu için çaba gerektiriyor. Felsefeyi hayata taşımak ise felsefeci olmaktan çok daha özveri gerektiriyor.**